
maakt aan dat van de steeds ongeorganiseerd blijvende supra-functioneele, d.i. tenslotte aan het internationale recht. Het recht ontstaat echter in de subjectieve expérience en deze kan G. nu wel in gedachten los maken van het individueel subject en in hoogste ressort willen vastknoopen aan de alles omvattende supra-functioneele gemeenschap, in werkelijkheid ligt de oorsprong in de subjectievezelfheid, die zoo tegelijk hoogste wetgever en onderdaan wordt. De expérience is niet anders dan de geabstraheerde en in haar waren zin omgeduide intuïtie.

Schrijver kan nu noch aan de functies noch aan de individualiteit recht doen wedervaren. Staat en burgerlijkheid krijgen geen eigen plaats binnen de wereld van het recht. Hij noemt zelf zijn opvatting een idealistisch-realistische en wordt geheel beheerscht door de gedachte der irrationeele alomvattende democratie.

Bij de bespreking werd door verschillende leden de vraag gesteld, of de inleider aan Gurvitch religieus wel recht had laten wedervaren en of hij hem niet te veel filosofisch had bekeken; daarbij zou dan het gevaar dreigen, dat de maatstaven der critiek te zeer ontleend zouden zijn aan eigen inzicht. De inleider was van meening, dat de W.d.W. als eersten eisch stelt, bij een schrijver de voortheoretische wetsidee te speuren en dat hij deze bij G. meende te hebben aangetoond in diens oorsprongsidee der Bergsonsche expérience.

Dr R. van Dijk en de heer Westerhuis stelden vragen over het karakter der leidende functie in G's rechtsverbanden, terwijl Dr van Dijk bovendien vroeg, of wij van G. toch niet veel konden leeren. Referent was van meening, dat van een leidende functie bij G. niet valt te spreken, omdat deze -irrationeel- geen structuur kent, doch dat het recht bij hem, gelijk aangetoond, ethisch is gequalificeerd. Ongetwijfeld valt van G. zeer veel te leeren, bovenal in de door hem opgeworpen, schoon niet beleden, afhankelijkheid eener rechtsorde van de haar bepalende zin-individualiteit des rechts, zooals wij het zouden noemen.

De heer W.K. van Dijk vraagt inlichtingen over de beteekenis van den term "vécu" als verleden deelwoord. De heer De Jongste geeft hieromtrent eenige leerzame toelichtingen.

De voorzitter, Prof. Dr D.H.Th. Vollenhoven, en de heer Rookmaker werpen de mogelijkheid op, of G. partieel universalist zou kunnen zijn. De inleider is van meening, dat, ofschoon hij (G.) het universeele en het individueele boventijdelijk (d.i. nochtans binnen de durée) als gelijkwaardig erkent en juist het recht de harmonie tusschen die beide wil laten stichten, in de uitwerking het individu niet meer blijft dan reflex van de gemeenschap. Het zgn. individueele recht is geheel door het gemeenschapsrecht (dat de volheid van den juridischen zin bij G. vervangt) bepaald.

De voorzitter stelt enkele vragen over een mogelijken ontwikkelingsgang van den auteur en over diens wijsgeerige afstamming. Referent meent te moeten handhaven, dat hij een geniaal eclecticist is, door Bergson zeer zeker geïnspireerd, doch die tenslotte deze inspiratie weer in dienst heeft gesteld van zijn pragmatistische doelstelling der irrationeele alomvattende democratie.

Referaat Drs J. Lever: Evolutionisme en creationisme in de biologie.

In zijn rede "Evolutie" wees Dr A. Kuyper op de noodzakelijkheid onzer studie van de biologie. De onder haar ressorteerende wetenschappen zijn in onzen tijd tot krachtige ontplooiing geraakt.

Velen zijn thans verblind door den opbloei der biologie op de materialistisch-monistische basis welke Ernst Haeckel heeft willen leggen.

Reeds op een biologencongres van 1909 bleek, hoe ernstig men in het kamp der wederpartij de visie van Kuyper had opgenomen.

Terwijl echter, na een halve eeuw, men nog zijn verstand breekt op de materialistische leuzen, zijn Kuyper's aanhangers zeer traag geweest in het uitwerken van

diens nalatenschap. Waar blijft de christelijke wetenschap? Met samenbundeling van alle krachten zullen wij een achterstand van honderd jaren hebben in te halen.

Van een christelijke biologie is er nog geen sprake geweest. Wel heeft Linnaeus haar resultaten steeds geconfronteerd met de Heilige Schrift. Temidden der groote verscheidenheid merkte hij de begrensdheid op. Cuvier vestigde de aandacht op het duidelijk merkbare bouwplan in de dierenwereld met haar vier typen en de morphologische reeks, die hij binnen elk daarvan meende te kunnen vaststellen.

Lamarck verwierp, volkomen negatief, het wonder der schepping, en nam uit wereldbeschouwelijke overwegingen aan, dat de levenloze natuur de levende organismen zou hebben voortgebracht.

Eerst vanaf Darwin verkreeg het werk van Lamarck zijn invloed. Darwin leefde uit de wereldbeschouwing van den fellen vijand van het christendom, Ernst Haeckel, met zijn geloof in de universeele eeuwige materie, generatio spontanea en type-afleidbaarheid. Het onderzoek op de basis van Haeckel's beschouwingen ontaardde veelszins in het werken op speculaties. Als eenige critische bron blijft de paleontologie, doch een voldoende critische in-stelling doet dan ook Haeckel's afstammingsleer in duigen vallen.

Naast classiek orthodoxe evolutionisten, hoofdzakelijk in Engeland en Amerika, treffen wij tegenwoordig andere richtingen aan. Spreker noemt in dit verband twee belangrijke publicaties, die den wensch naar een critische beschouwing van de "feiten" tot uitdrukking brengen. Reeds ten tijde van Darwin werd belangrijke oppositie geboden door een leerling van Cuvier, doch de aanhangers van Haeckel suggereeren steeds, dat de weerstand op zijn eind loopt.

Van R.K. zijde wordt de evolutieleer, behalve voor de menschelijke ziel, aangevaard. Uitzondering in ons land vormt Prof. Beyssens.

Verschillende biologen trachten een tusschenstandpunt in te nemen; spreker noemt de theorieën van de Umkonstruktion, de ontogenese in een vroeg stadium, het biologisch holisme (holobiose of typensynthese).

Het zijn alle krampachtige pogingen om nieuwe wegen te vinden.

Echter: zoomin de natuuropenbaring zonder meer ons de kennis van God kan verschaffen, zoomin kan ons de Woordenopenbaring zóó de kennis der natuur geven. De Bijbel is geen leerboek.

Spreker haalt enkele meeningen aan, die van gereformeerde zijde zijn geuit over de verhouding van het scheppingsverhaal tot de vermeende resultaten van de natuurwetenschappen. Zij moeten, hoezeer onderling verschillend, als ongenoegzaam worden afgewezen.

Naar sprekers meening leeren zowel Genesis 1 als de wetenschappelijke onderzoekingen, dat de concretiseering der schepping is geschied phasisch, aardsch, groeps-gewijze, karakteristiek. Hij heeft zich overigens met opzet niet op wijsgeerig terrein begeven, doch verwijst naar de opvattingen van Dr J.H. Diemer in Natuur en Wonder. Diemer verstaat onder schepping Gods scheppende actie vóór de scheppingsweek; eerst daarna worden Gods werken in den tijd gebracht. Voor de typenafleidbaarheid geeft Diemer een sluitend principe. De ontsluitingsprocessen in de natuur blijven wonderen. Slechts een optimisme der christelijke wetenschap kan ons dienen, het Zondag-Maandag dualisme te overwinnen.

Bij de bespreking gaat het vooral om de scheppingsdagen en de beteekenis van den dood. De heeren De Jongste, Verburg en Dr Bakker nemen het tegenover alle pretenties van de ongeloovige natuurwetenschap op voor de eenvoudige mededeelingen van de Schrift. Het is hoog tijd, dat de calvinistische wetenschap hier helderheid verschaft. Met name onze studenten te Wageningen hebben het er, aldus de heer Verburg, heel moeilijk mee. Vele anderen nemen aan het debat deel.

De voorzitter, Prof. Dr H. Dooyeweerd, verwijst naar de onwedersprekelijke openbaring van de Heilige Schrift. Wij lezen de Schrift maar al te dikwijls naar overgeleverde interpretaties. Wanneer God dreigt: ten dage als gij daarvan eet, zult gij sterven, dan vertraagt God de bedreiging niet; de mensch is onverwijld gestorven, gescheiden van God. Daarna kondigt God de genade af, niet t.a.v. den

biotischen dood doch t.a.v. den dood uit het proefgebod. Al het overige blijft speculatie en die brengt ons niet verder. De angst en het lijden naar en in het sterven zouden er niet zijn in de gemeenschap met God; de angst komt voort uit het zich gescheiden voelen van God. Prof. Zuidema bevestigt dit inzicht: de mensch wilde God niet meer dienen; nu dient de aarde den mensch niet meer.

Wat de scheppingsdagen aangaat, aldus de voorzitter, kunnen wij niet spreken over dagen of tijdperken volgens onze tijdsmaat. Men loopt dan vast met den zeven-
den dag, die de eeuwige sabbatsrust is. Wanneer men dezen dag een uitzondering zou willen noemen, zou men in blasphemie vervallen. Men blijve toch schriftuurlijk als Augustinus. God openbaart ons hetgeen de mensch nooit met zijn natuurlijk verstand kan begrijpen. De mensch heeft de tijdrekening gemaakt naar subjectieven meter. De tijd is heel wat meer; dien kunnen wij niet meten; meten kan men alleen met een tijdsduur. Spreker geeft een beknopte uiteenzetting over den kosmischen tijd.

Wanneer men zegt, dat wij den bijbel kritisch moeten lezen, dan zegt spreker: wij moeten kritisch staan tegenover onze eigen critiek. Het willen weerleggen van een Schriftgegeven met een denkresultaat is even dwaas als het willen weerleggen van de naieve ervaring. Men weerlegt dan zijn eigen basis. De bijbel spreekt steeds in de taal van het gewone leven.

Ds van Teylingen wijst er op, dat de dood als bezoldiging der zonde natuurlijk radicaal gezien moet worden, doch ook de lichamelijke dood behoort er z.i. toe voor wat den mensch betreft. Dit leert ons de Schrift, in het bijzonder in haar christologie. De overwinning van onzen Heer wordt voltooid in zijn opstanding uit den dood.

De voorzitter legt nog eens den nadruk op het radicaal karakter van het ten dage. Prof. Zuidema wijst er op, dat van dit moment af de eerste menschen, en wij in hen, stervelingen werden, ook naar de biotische zijde van ons bestaan.

De voorzitter wijst er op, dat de zaal reeds een uur over den afgesproken tijd in beslag is gehouden. Wel is gebleken, dat wij moeilijke onderwerpen vóór ons hebben; het houdt lof in voor den inleider, dat hij tot zulk een discussie heeft weten te stimuleeren. Het vraagstuk der evolutie blijft op het program staan. Wij moeten elkaar beloven, aan het werk te gaan overeenkomstig inleiders ernstige vermaning. Dit kan alleen plaats vinden in samenwerking van de vakwetenschap met een schriftuurlijke wijsbegeerte.

Te 17.00 sluit de voorzitter de studieconferentie en spreekt Prof. Zuidema het dankgebed uit.

PUBLICATIES VAN ONZE LEDEN

elders verschenen

DR P. GROEN : "On the kinematic structure of transition layers between air-masses", Kon. Ned. Met. Inst., Mededelingen en Verhandelingen, Serie B, No 6, 1947.

Dr.P. GROEN : "Note on the theory of nocturnal radiational cooling of the earth's surface", in: The Journal of Meteorology (gepubliceerd door de American Meteorological Society) Vol.4, No2.p.63, 1947.
